

Václav Tetera a kolektiv: Ovoce Bílých Karpat

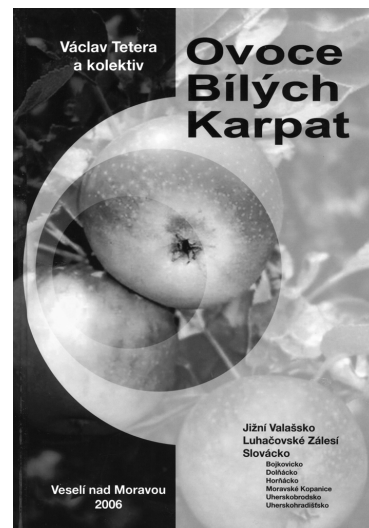
Předesílám, že tyto řádky nejsou psány z pozice odborného recenzenta, ale z pohledu jednoho z těch, jimž je knížka deklarativně určena („příznivcům starých ovocných stromů a odrůd“).

Kniha má rozhodně širší význam a dopad, než by mohl naznačovat skromný název (i když metaforicky vnímáno, přesah obsažený ve slově „ovoce“ se snaží naznačit něco víc, co ze sebe vydává region Bílých Karpat). Víceborový kolektiv autorů vytvořil dílko přínosné nejen v oboru pomologie – ovocnářství (pěstitelství, sadařství, štěpařství) se zaměřením na staré a místní odrůdy. Spis obsahuje příspěvky významné i pro krajinářství a ekologii, historiografii a archeobotaniku, regionální kulturologii (heraldiku, percepci přírody/prostředí) nebo lingvistiku a potažmo názvosloví a lidová pojmenování. Nejde o pouhou kompilační záležitost, v knize nalezneme originální popisy mizejících a geneticky cenných starých odrůd ovocných stromů a také ilustrační doprovod barevných fotografií. Přestože krajová koncentrace má

těžiště v jednom moravském území (výskyt řady odrůd vyklíňuje do zbytku Moravy nebo na Slovensko, ale také přinejmenším do východních nebo jižních Čech), historický rámec je pojednán celoevropsky.

Vlastnímu přehledu ovocných dřevin, resp. předmoderních odrůd (speciální část) předchází významná kapitola Historie a současnost ochrany ovocných stromů s akcenty na současná nebezpečí dobře hierarchizovaná podle závažnosti a rozvedená v odpovídajícím rozsahu. Následují příklady odrůd seskupených podle hlavních rodů, vždy s krátkými popisy a s vyobrazeními, dále pak rozšířené popisy s fotografiemi: jabloně (173 odrůd), hrušně (74), slivoně (27), oskeruše, dřín, morušovníky, třešně a višně, broskvoně, meruňky, mišpule, ořešáky, kdouloně. Tento sukus knihy vhodně uzavírá kapitola Lidové názvy ovoce v Bílých Karpatech a okolí, komponovaná z komentáře a přehledu jmen.

Závěrečná část knihy zahrnuje anglický a německý souhrn, výběr použité literatury (110 titulů – k nim bychom mohli při-

řadit dva články, které hlavní autor V. Tetera publikoval v Živě – 1998, 4: 167–168; 5: 210–211) a rejstřík názvů a synonym odrůd. Publikaci lze doporučit nejen amatérským zájemcům o zajímavé a archaické odrůdy ovocných dřevin, ale možná především aktérům v narůstajícím úsilí o koordinovanou ochranu genofondu a zachování agronomické variability v Evropě.

ZO ČSOP Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou 2006, 310 str. Cena 369 Kč